

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2024/1467 - 2024/1536
Toplantı Tarihi/Sayısı : 5.9.2024/45
Karar Numarası : 2024/986
Başvuran : Ö. A.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın diploma denklik talebinin kabul edilmemesinin ayrımcılık yasağı ve eşitlik ilkesine aykırılık teşkil ettiği iddiasına ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran, ön lisans derslerini saydırarak 2020 yılında kaydolduğu Uluslararası ... Üniversitesinden 2022 yılında mezun olduğunu, diplomasının denklik işlemleri için Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Başkanlığına 6/1/2023 tarihinde başvurduğunu, Yurtdışı Yükseköğretim Diplomaları Tanıma ve Denklik Yönetmeliği'nin 7'nci maddesinin altıncı fıkrasının (ç) bendinde yer alan, "*Ortaöğretimini Türkiye'de tamamlayıp ülkemizde başarı sıralaması şartı aranan ve eğitim dili Türkçe olan yurt dışı bir diploma programından mezun olan öğrencilere denklik verilebilmesi için, eğitime başladıkları yıl merkezi yerleştirme sınavına girmeleri ve aranan başarı sıralaması şartını sağlamaları gerekir. Bu şartı sağlamayanların diplomalarına denklik işlemi yapılmaz.*" hükmü uyarınca başvurusunun reddedildiğini, kendisinin ön lisans derslerini saydırarak Üniversiteye kayıt yaptırdığını bu nedenle tarafına bu maddenin uygulanmasının hukuka aykırı olduğunu, Üniversiteden kendisi gibi 2021-2022 yıllarında mezun olan öğrencilerle ilgili Bilgi Edinme Kanunu kapsamında YÖK'e başvuru yaptığını; başvurusuna verilen 21/2/2024 tarihli cevabi yazıda Uluslararası ... Üniversitesinden 2021-2022 yıllarında mezun olmuş kişiler tarafından YÖK'e 196 adet denklik başvurusu yapıldığı, 5 başvurunun denklikle sonuçlandığı, 56 başvuru hakkında ders tamamlama, 5 başvuru hakkında Seviye Tespit Sınavı (STS) ve lisans tamamlama kararı verildiğinin ifade edildiğini; Üniversiteden kendisi ile birlikte 2021-2022 yıllarında mezun olup denklik talebinde bulunanlar hakkında doğrudan denklik, ders tamamlama, STS'ye girme ve lisans tamamlama kararları verilirken kendisi hakkında ret kararı verilmesinin ayrımcılık teşkil ettiğini, 2021-2022 yıllarında mezun olan kişilerin Üniversiteye Yönetmelik değişikliği öncesinde kayıt yaptırdığını ve Yönetmelik değişikliğinde öngörülen şartı bu öğrencilerin yerine getirmesinin mümkün olmadığını, Tanıma ve Denklik Komisyonunun üyelerinin hukuk eğitimi almadığını, denklik talebinin reddedilmesi üzerine YÖK'e yeniden başvuru yaptığını ve başvurusunun tekrar reddedildiğini, ret kararına karşı Ankara 14. İdare Mahkemesinde dava açtığını, Covid-19 salgınının olduğu 2021-2022 yıllarında yurt dışı giriş-çıkış kayıtları incelenerek 14 günlük yurt dışında kalma süresi nedeniyle almış

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

olduğu eğitimin yeterli olmadığına da ret gerekçesi olarak gösterildiğini, kendisiyle beraber salgın döneminde mezun olan kişilerin Üniversitenin çevrimiçi eğitim kararı kapsamında derslere çevrimiçi katılım sağladığını, denklik talebi kabul edilen kişilerin de yurt dışı giriş-çıkış gün sayıları yetersiz olduğu halde kendisinin yurt dışı giriş-çıkış gün sayısının yetersiz sayılmasının ayrımcılık yasağı ve eşitlik ilkesine aykırı olduğunu iddia etmekte ve mağduriyetinin giderilmesini talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 20/4/2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun “Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı” başlıklı 3’üncü maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

“(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir.

(2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.

(...)”

4. 6701 sayılı Kanun’un “Kurumun görevleri” başlıklı 9’uncu maddesinin birinci fıkrasının ilgili kısımları şöyledir:

“(1) Kurumun görevleri şunlardır: ... f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; ... i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek ...”

5. 6701 sayılı Kanun’un “Başvurular” başlıklı 17’nci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“(1) Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.

(...)”

6. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in “Başvurunun konusu” başlıklı 31’inci maddesi şöyledir:

“Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu kapsamında cinsiyet, ırk, renk, din, dil, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasağı ihlalleri başvurunun konusunu oluşturur.”

7. Mezkûr Yönetmelik’in “Ön incelemenin yapılması” başlıklı 48’inci maddesinin birinci fıkrasının ilgili bölümü şöyledir:

“(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, ... yönlerinden incelenir.”

8. Mezkûr Yönetmelik’in “Gerekçeli kabul edilmezlik kararı” başlıklı 67’nci maddesi şöyledir:

“(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) *Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.*”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

10. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde, insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

11. Bununla birlikte başvuru; ön lisans derslerini saydırarak 2020 yılında kaydolduğu Uluslararası ... Üniversitesinden 2022 yılında mezun olan başvuranın, diploma denklik talebinin Yükseköğretim Kurulu tarafından reddedildiği, başvurana aynı dönemde aynı Üniversiteden mezun olan 195 kişinin denklik başvurusu hakkında doğrudan denklik, ders tamamlama, STS'ye girme ve lisans tamamlama kararları verilirken başvuranın talebinin reddedilmesinin ayrımcılık teşkil ettiği iddiası ile mağduriyetinin giderilmesi talebine ilişkindir.

12. Başvuru dilekçesi ve eklerinin incelenmesinden, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından başvurana gönderilen 21/2/2024 tarihli yazıda, Uluslararası ... Üniversitesinden 2021-2022 yıllarında mezun olmuş kişiler tarafından YÖK'e 196 adet denklik başvurusu yapıldığı, 137 başvurunun mevzuata uygun olmadığı için reddedildiği, 5 başvurunun denklikle sonuçlandığı, 56 başvuru hakkında ders tamamlama, 5 başvuru hakkında Seviye Tespit Sınavı ve lisans tamamlama kararı verildiğinin bildirildiği, başvuranın diploma denklik talebinin reddine ilişkin işleme karşı Ankara 14. İdare Mahkemesinde 2024/... Esas sayılı davayı açtığı ve davanın devam ettiği tespit edilmiştir.

13. 6701 sayılı Kanun'da cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılığın yasak olduğu düzenlenmiştir. Anılan temeller dışında bir temele dayanılarak veya herhangi bir temele dayanılmaksızın ayrımcılık iddiasında bulunulan haller Kanun kapsamı dışında kalmaktadır.

14. Yukarıda açıklanan gerekçeler ve anılan mevzuat ile birlikte incelendiğinde, başvuruya konu iddiaların 6701 sayılı Kanun'da yer alan ayrımcılık temellerinden birine dayandırılmaması ve yapılan inceleme ve araştırmada da herhangi bir ayrımcılık temelinin tespit edilememesi sebebiyle başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

5/9/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Üye